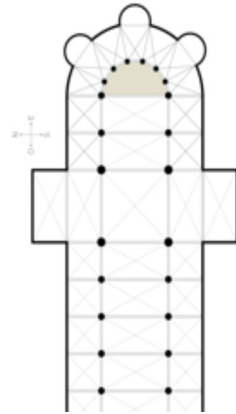

Diccionario visual- Conceptos Arte 2025-2026

Ábsida

Definición:

Parte da igrexa situada na cabeceira, con planta semicircular ou poligonal, que acolle o altar principal e está cuberta por unha bóveda de cuarto de esfera ou similar. Protagoniza o remate da nave principal e representa o espazo máis sagrado.

Altorrelevo

Definición:

Técnica escultórica na que as figuras están esculpidas e sobresaen parcialmente da superficie de fondo, creando un efecto tridimensional sen chegar a formar figuras totalmente independentes.

Aparello almofadado

Definición:

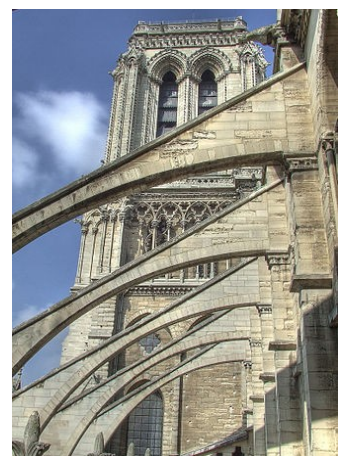
Tipo de aparello de pedra tallada con molduras sobresaen ao redor das pedras, que parecen almofadadas, empregado frecuentemente en arquitectura militar e renacentista para dar sensación de solidez e defensa.

Arcobotantes

Definición:

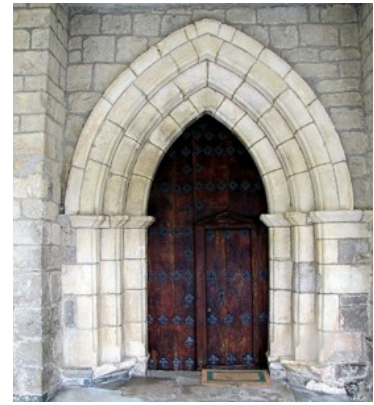
Estrutura exterior curva usada en arquitectura gótica que transmite o peso dunha bóveda ou parede cara a un contraforte exterior, permitindo muros máis delgados e grandes ventás.

Arco apuntado

Definición:

Arco formado por dous tramos curvos que se unen nun vértice superior, típico da arquitectura gótica, que permite construír bóvedas máis altas e delgadas.

Arco de ferradura

Definición:

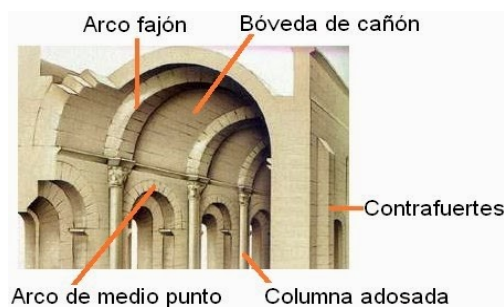
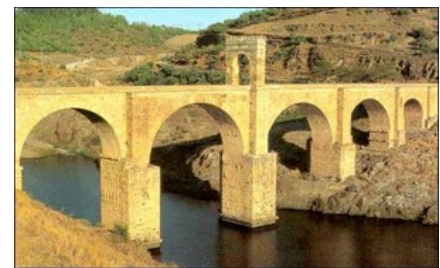
Arco no que a curva continúa máis alá dos 180 graos, formando unha ferradura máis pechada que a semicircular, típico da arquitectura islámica e mudéjar.

Arco de medio punto

Definición:

Arco con forma semicircular, característico da arquitectura románica e clásica, que distribúe o peso uniformemente.

Arco de faixa

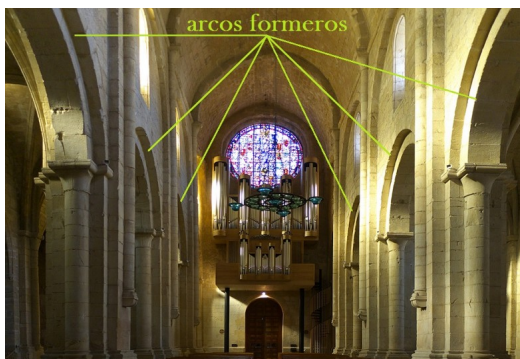
Definición:

Arco en que a súa superficie é dividida en faixas ou bandas decorativas, propio da arquitectura islámica.

Arco formeiro

Definición:

Arco que recubre a nave ou capela do edificio, sorteando transversalmente da dirección principal, formando soportes para bóvedas ou cubertas.

Arco peraltado

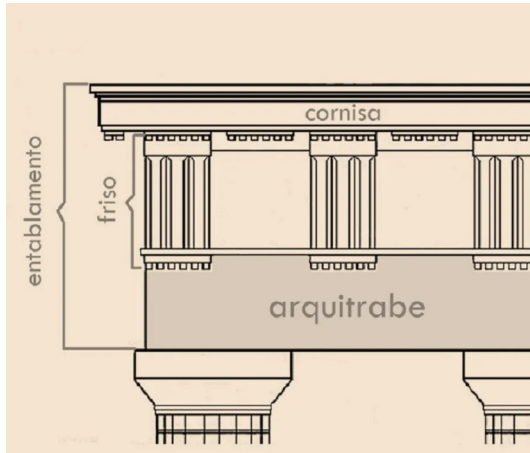
Definición:

Arco elevadamente apuntado, no que a altura do arco é maior ca o ancho da base, usado para dar sensación de maior verticalidade.

Arco rebaixado

Definición:

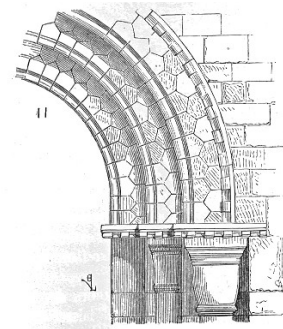
Arco con unha curvatura menor á semicircular, dando un aspecto máis achatado, común en arquitectura barroca e mudéjar.

Arquitrabe

Definición:

Parte inferior da entablamento clásica, que descansa directamente sobre as columnas ou piares, formando unha barra horizontal.

Arquivolta

Definición:

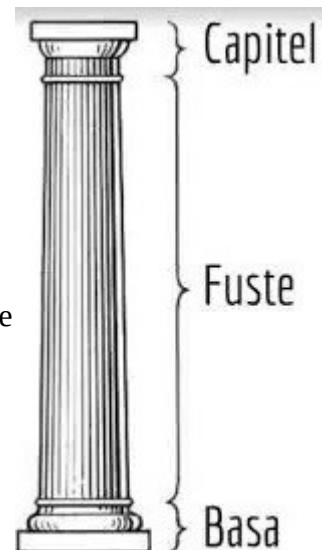
Elemento decorativo en forma de arquivolta, que rodea un arco principal, formando unha sucesión de arcos concéntricos e decorados, moi frecuente na arquitectura románica.

Baixorrelevo

Definición:

Tipo de escultura en que as figuras apenas sobresaen do fondo, creando unha imaxe pouco profunda ou plana, empregada frecuentemente en decoración arquitectónica.

Base

Definición:

Parte inferior ou soporte dunha columna ou estatua que a eleva e permite unha distribución estable do seu peso.

Bodegón (natureza morta)

Definición:

Xénero pictórico que representa obxectos inanimados como froitas, flores, utensilios ou alimentos, con intención decorativa ou simbólica, moi popular desde o Barroco.

Bóveda de canón

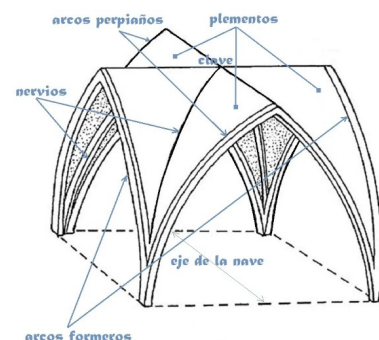
Definición:

Elemento arquitectónico de cuberta semicilíndrica continua que cobre un espazo alongado, típica da arquitectura románica.

Bóveda de cruzaría

Definición:

Bóveda formada pola intersección en ángulo recto de dúas bóvedas de canón, reforzada por nervaduras que forman unha estrutura cruzada.

Cadro de historia

Definición:

Xénero pictórico que representa escenas narrativas con personaxes, episodios ou eventos históricos, relixiosos ou mitolóxicos, co obxectivo de contar unha historia.

Cadro de xénero

Definición:

Xénero pictórico que representa escenas da vida cotiá e ordinaria da sociedade, sen unha historia concreta, enfocándose en detalles e atmosferas realistas

Canon

Definición:

Conxunto de normas proporcionais que guían a representación do corpo humano ou outros elementos artísticos, dependendo do estilo e época.

Capitel composto

Definición:

Tipo de capitel que combina elementos do estilo xónico (volutas) e do corintio (follas de acanto), típico da arquitectura clásica romana.

Capitel corintio

Definición:

Capitel clásico caracterizado por unha decoración exuberante con follas de acanto e volutas pequenas, máis decorativo que o dórico e xónico.

Capitel dórico

Definición:

Capitel clásico simple e robusto, caracterizado por unha ábaco cuadrangular e unha equino circular lisa, típico da arquitectura grega antiga.

Capitel xónico

Definición:

Capitel clásico con decoración caracterizada por volutas en espiral, máis delgado e elegante ca o dórico.

Ciborio.

Definición:

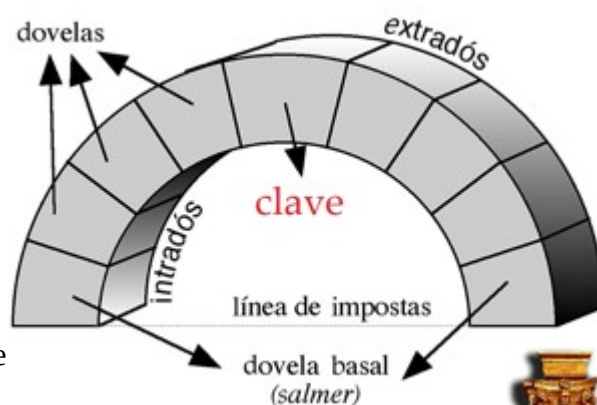
Estrutura arquitectónica aberta e elevada que cobre o altar maior nunha igrexa, frecuentemente con columnas e bóvedas decorativas.

Claroscuro

Definición:

Técnica pictórica e escultórica que utiliza contrastes fortes de luz e sombra para dar volume e profundidade ás formas.

Clave dun arco.

Definición:

Pedra central no vértice dun arco que sostén o peso e mantén unida a estrutura do arco.

Color complementaria.

Definición:

Cores situadas en posición oposta no círculo cromático, que ao combinarse producen contraste forte e enriquecen a composición artística.

Columna salomónica

Definición:

Columna ascendente con fuste en espiral ou torcido, típica do Barroco, usada para dar movemento e dinamismo visual.

Contraforte

Definición:

Elemento estrutural exterior que soporta e refuerza unha parede, transmitindo os empuxes horizontais ao chan, común en arquitectura románica e gótica.

Contraposto

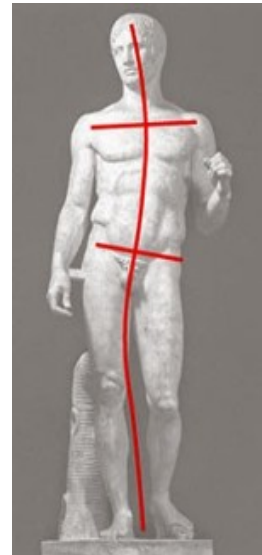
Definición:

Postura escultórica onde o corpo está desequilibrado pero harmonioso, cos pes e os ombros nunha posición natural diferenciada para dar sensación de movemento.

Cornixa

Definición:

Parte superior decorativa dun muro ou edificio que sobresaí para protexer a fachada da choiva e completar a cornixa clásica.

Cúpula.

Definición:

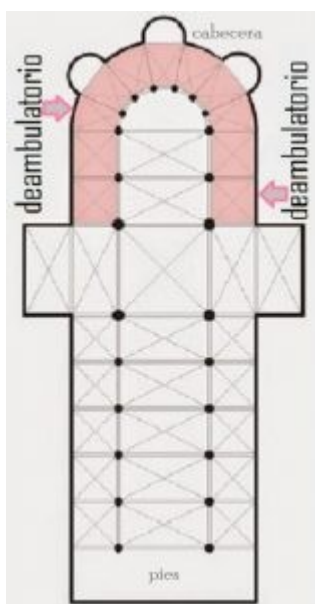
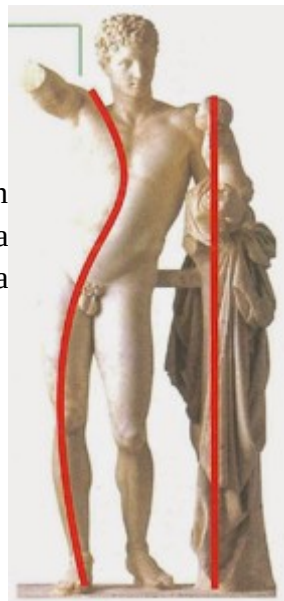
Estrutura arquitectónica en forma de bóveda esférica ou semiesférica que cobre un espazo circular ou poligonal.

Curva praxiteliana

Definición:

Curva perpendicular ao eixo vertical dun corpo escultórico, que representa a postura relaxada e naturalista típica da escultura grega antiga, dándolle gracia e dinamismo.

Deambulatorio

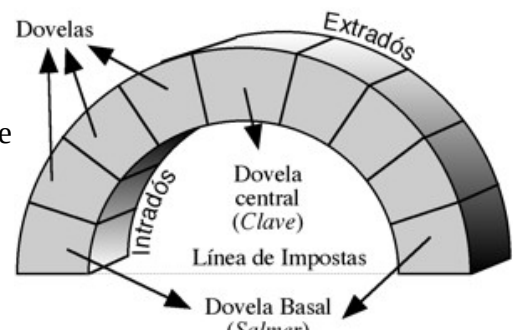
Definición:

Pasaxe cuberta que rodea o altar maior ou as capelas radiais dunha igrexa, permitindo o tránsito dos fieis sen interromper a zona do presbiterio.

Doela

Definición:

Cada unha das pezas longas e curvadas que forman a parede lateral dun barril, barrillete ou cuberta de madeira.

Entaboamento

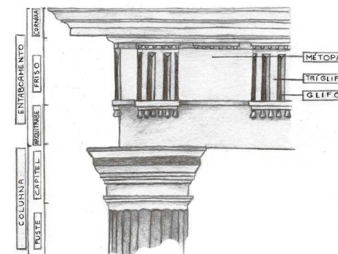
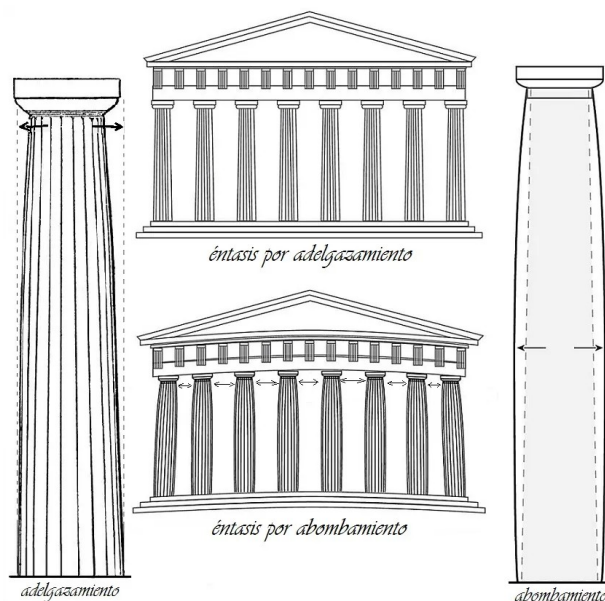
Definición:

Parte superior dunha estrutura arquitectónica, situada sobre as columnas ou pilares, composta por arquitrabe, friso e cornixa.

Éntase

Definición:

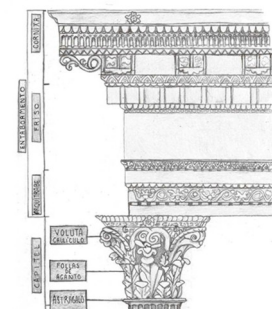
Elemento arquitectónico vertical con función decorativa que se sitúa na parte superior dunha parede, xeralmente rematando a estrutura e a cornixa.

ENTABOAMENTO DÓRICO

ENTABOAMENTO XÓNICO

ENTABOAMENTO CORINTIO

Escultura de vulto redondo

Definición:

Escultura que está completamente formada en forma tridimensional e que se pode ver desde calquera ángulo.

Escultura exenta

Definición:

Escultura situada no espazo aberto, sen apoio directo en outro elemento arquitectónico, e visible en 360 graos.

Esfumato/Sfumato

Definición:

Técnica pictórica que consiste en matizar as transicións de luz e sombra para conseguir efectos suaves e sen contornos bruscos, empregada por Leonardo da Vinci.

Estatua ecuestre

Definición:

Escultura que representa unha persoa montada a cabalo, frecuentemente utilizada para figuras heroicas ou rexionais.

Estatua-columna

Definición:

Columna que presenta unha figura humana como soporte, combinando función estrutural e decorativa.

Estilo

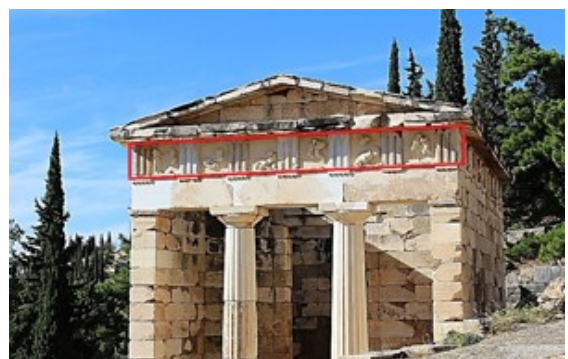
Definición:

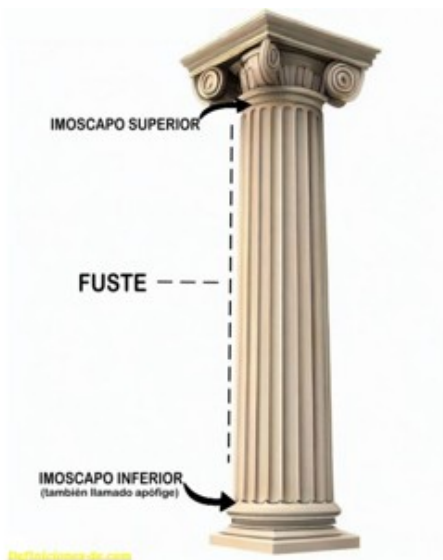
Conxunto de características e técnicas propias que identifican un autor, unha época ou un movemento artístico.

Friso

Definición:

O friso é unha banda horizontal que forma parte do entaboamento dunha edificación clásica, situado entre o arquitrabe e a cornixa. Pode estar decorado con relieves, esculturas ou motivos ornamentais, e frecuentemente conta escenas mitolóxicas, históricas ou simbólicas. É un elemento esencial para a decoración e a narrativa visual da arquitectura clásica.

Fuste

Definición:

Parte central e vertical dunha columna que se atopa entre a base e o capitel. Pode ser liso ou decorado con estrías (líneas verticais), molduras ou outros motivos ornamentais. O fuste é o corpo principal da columna e pode estar formado por un só bloque (monolítico) ou por varias seccións chamadas tambores. En moitos estilos arquitectónicos presenta unha lixeira curvatura chamada éntase para evitar a sensación visual de que sexa cóncavo.

Iconografía

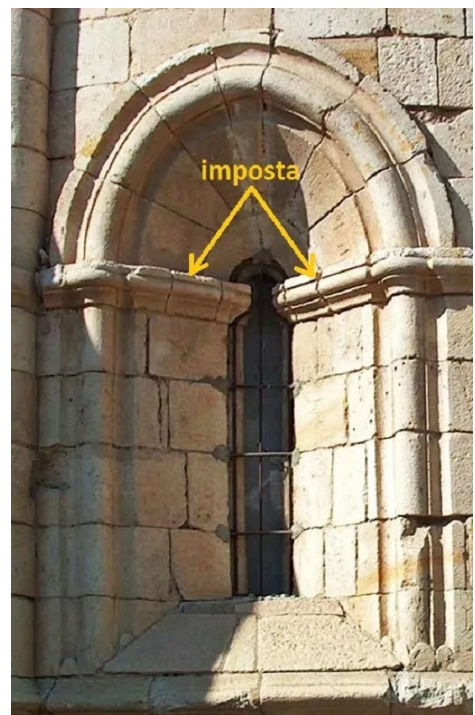
Definición:

Estudo e interpretación dos temas e símbolos representados nas obras de arte, especialmente en pintura e escultura, para entender o seu significado e contexto cultural.

Imposta

Definición:

Elemento arquitectónico que serve de transición entre un muro ou un pilar e a base dun arco, soportando o empuxe deste. Xeralmente é unha moldura ou bloque rectangular notable.

Liña serpentinata

Definición:

Liña curva e sinuosa, semellante a unha serpente, empregada na arte para dar sensación de movemento, graza e dinamismo ás composicións, moi usada no Barroco.

Ménsula

Definición:

Elemento arquitectónico que sobresaí dun plano vertical para soportar cargas ou elementos en voladizo, como cornisas, balcóns ou teitos. Normalmente ten forma de soporte ou consola, e frecuentemente está decorada con motivos ornamentais en estilo clásico ou barroco.

Métopa

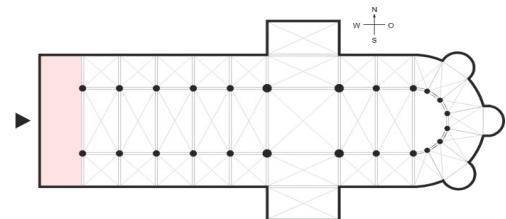
Definición:

Espazo rectangular situado no friso dos templos xónicos ou dóricos, normalmente decorado con relevos ou esculturas, que alterna co tríglifo.

Nártice

Definición:

Vestíbulo ou pórtico que precede á entrada dunha igrexa antiga, situado detrás da porta principal, onde os catecúmenos esperaban antes do bautismo.

Parteluz

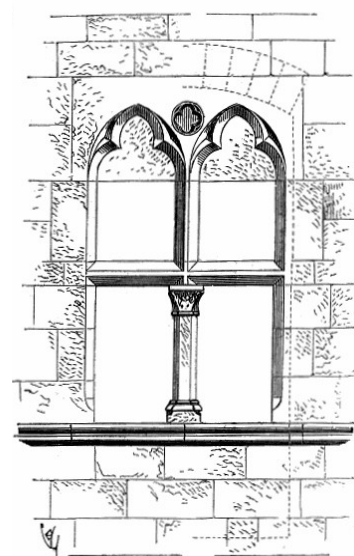
Definición:

Elemento vertical que divide unha xanela ou ventá en dous ou máis vanos, apoiándose no dintel ou do arco que a soporta.

Perspectiva aérea

Definición:

Técnica de representación pictórica que simula a percepción visual a distancia mediante o uso de cambios de cor, luz e detalle para crear profundidade.

Perspectiva lineal

Definición:

Sistema de representación gráfica que crea a ilusión de profundidade mediante liñas que converxen nun punto de fuga no horizonte.

Perspectiva xerárquica

Definición:

Convención artística na que o tamaño das figuras se determina segundo a súa importancia, en lugar da súa posición no espazo.

Piar

Definición:

Elemento estrutural vertical similar a un piar, pero de sección máis variada e maior tamaño, que sostén cargas importantes.

Pilastra

Definición:

Elemento arquitectónico vertical que simula unha columna adosada a un muro, con función decorativa e estruturante.

Plan Central

Definición:

Distribución arquitectónica que presenta unha planta aproximadamente simétrica arredor dun punto central, frecuentemente xeométrica (círculo ou cadrado).

Planta central				
	Circular	Elíptica	Cruz griega	Poligonal

Planta basilical

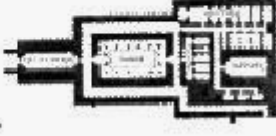
Definición:

Tipo de planta arquitectónica longitudinal con unha nave central máis alta e dúas laterais máis baixas, característica das basílicas romanas e igrexas cristiás.

Planta cruz latina

Definición:

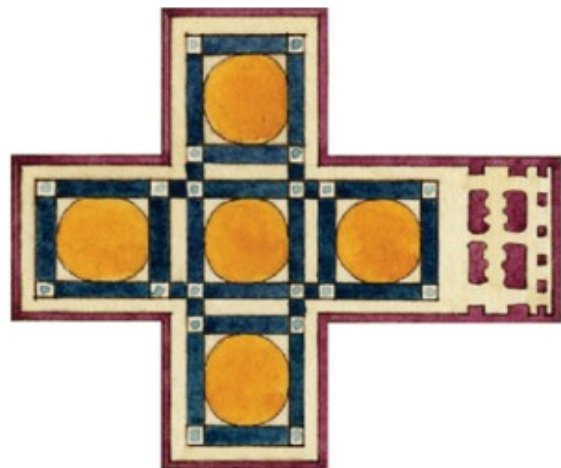
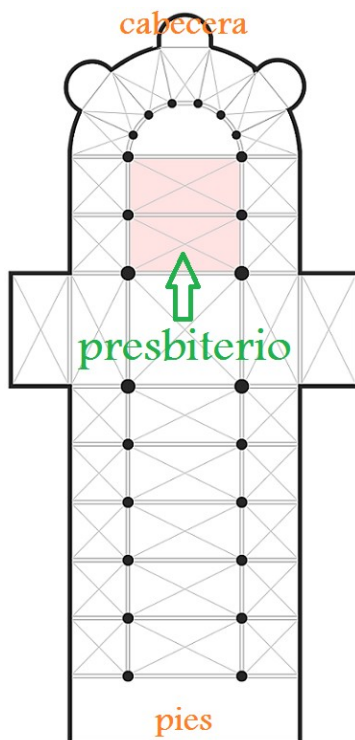
Planta arquitectónica cunha forma de cruz alongada, onde o brazo vertical é máis longo que os transversais, típica nas igrexas occidentais.

Planta alargada			
	Longitudinal	Basilical	Cruz latina

Planta cruz grega

Definición:

Planta arquitectónica cunha forma de cruz coa intersección dos brazos de igual lonxitude, moi común na arquitectura bizantina.

Presbiterio

Definición:

Zona elevada da igrexa situada ao redor do altar maior, reservada para os sacerdotes e a celebración litúrxica.

Retrato

Definición:

Representación artística da imaxe dunha persoa, focalizándose nos seus trazos físicos e personalidade, utilizada principalmente na pintura, escultura e fotografía.

Rosetón.

Definición:

Ventá circular decorado con vidreiras de cores e trazaría elaborada, típico das catedrais góticas, situado na fachada ou no interior das igrexas.

Técnica de panos mollados

Definición:

Técnica pictórica na que a pintura é aplicada sobre papeis ou tecidos mollados para conseguir efectos de difusión e mestura suave das cores.

Tímpano

Definición:

Panel triangular ou semicircular situado sobre unha portada ou entre as columnas dun frontón, frecuentemente decorado con esculturas ou relevos.

Tribuna.

Definición:

Galería elevada dentro dunha igrexa ou teatro que serve para facilitar a visión ou protección dalgún sector especial do público.

Triforio

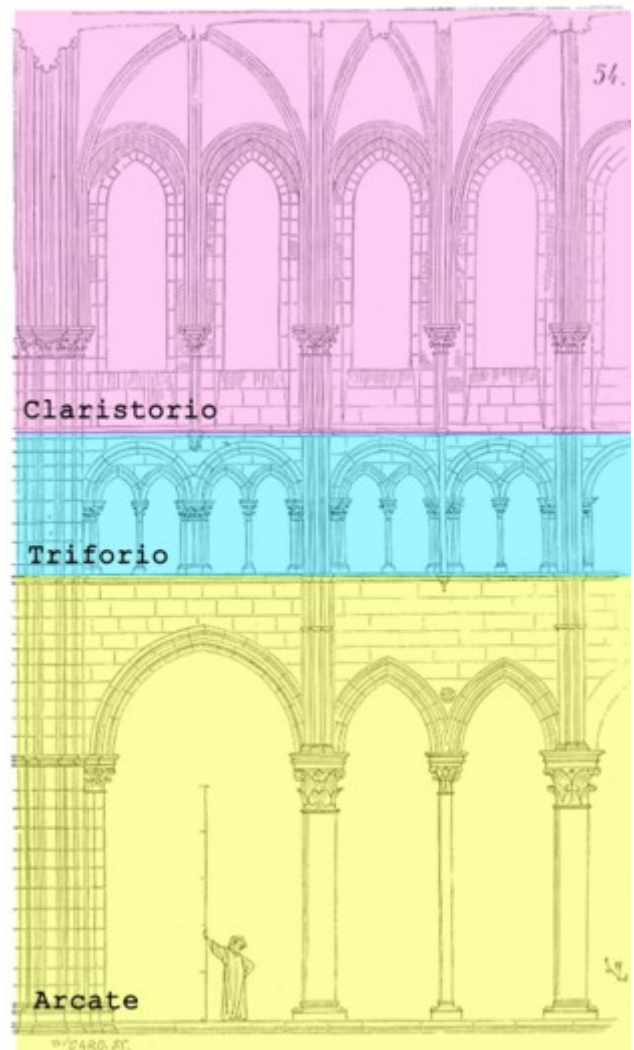
Definición:

Galería estreita con arcos situada sobre as naves laterais dunha catedral, que serve como elemento decorativo e de iluminación.

Triglifo

Definición:

Elemento do friso dórico con tres ranuras verticais (glifos) separados por elementos lisos (metopas).

Trompa

Definición:

Elemento arquitectónico que permite a transición da planta cadrada dunha estancia a unha cúpula esférica ou semicircular, situado nos ángulos interiores.

